

فصل چهارم

اطلاع رسانی

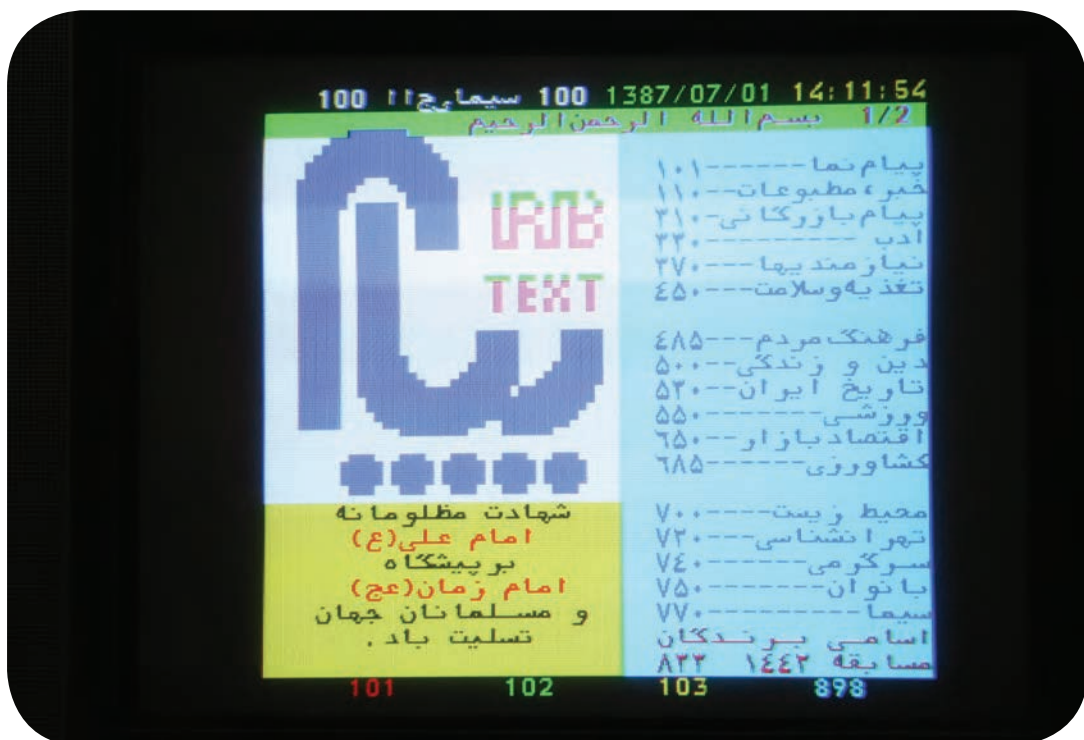

شبکه‌ی پیام

دهه‌ی فجر بود. امید و آرش می‌خواستند برای تماشای مسابقات کشتی جام جهان پهلوان تختی، به ورزشگاه بروند.

امید از آرش پرسید: «مسابقات در چه ساعتی شروع می‌شود؟»
آرش پاسخ داد: «نمی‌دانم، بهتر است با خریدن روزنامه، از برنامه‌ی مسابقات کشتی با خبر شویم.»

امید گفت: «ولی امروز جمعه است و روزنامه‌ای منتشر نمی‌شود.»
آرش پرسید: «پس چه‌طور می‌توانیم از ساعت شروع مسابقات آگاه شویم؟»
امید جواب داد: «تلویزیون ما شبکه‌ی پیام دارد. همه‌ی خبرهای مهم از آن شبکه پخش می‌شود. ما می‌توانیم با تنظیم شبکه‌ی پیام از ساعت شروع مسابقات با خبر شویم.»
آرش گفت: «چه قدر جالب است، پس هروقت لازم شد می‌توانیم خبرهای مورد علاقه‌ی خود را از شبکه‌ی پیام دریافت کنیم!»

امید به آرش پیشنهاد کرد اول از مادرش اجازه بگیرد سپس به همراه او به خانه شان برود و با طرز کار شبکه‌ی پیام آشنا شود. وقتی که آن‌ها به خانه رسیدند، امید تلویزیون را روشن کرد و با تنظیم شبکه‌ی پیام، اخبار مربوط به مسابقات کشتی را روی صفحه‌ی تلویزیون آورد. سپس زمان برگزاری مسابقات را یادداشت کرد.

امید برای آرش توضیح داد که از طریق این شبکه می‌توانیم اطلاعات مفید دیگری هم به دست آوریم؛ مثلاً خبرهایی درباره‌ی خرید و فروش انواع کالاها و قیمت‌هایشان، اخبار مربوط به خدمات گوناگون مانند تعمیر وسایل خانگی یا شست و شوی فرش و همین‌طور برنامه‌ی حرکت قطارها و هواپیماها و وضعیت آب و هوایی تمام نقاط جهان.

به این نکته توجه کنید :
به شبکه ی پیام، تله تکست هم می گویند.

فکر کنید و پاسخ دهید

- ۱- مسابقات کشتی جهان پهلوان تختی در چه ایّامی برگزار می شود؟
- ۲- چند وسیله ی اطلاع رسانی را نام ببرید.
- ۳- شما برای به دست آوردن خبر از کدام وسایل ارتباط جمعی استفاده می کنید؟

اگر تلویزیون مدرسه‌ی شما شبکه‌ی پیام دارد، طرز استفاده از آن را از مربی خود یاد بگیرید. سپس به کمک این شبکه، اطلاعات زیر را یادداشت کنید.

..... ساعات شرعی :

.....

.....

..... وضع آب و هوای شهر خود :

.....

.....

..... یک خبر ورزشی :

.....

.....

..... روز و ساعت پخش برنامه‌ی تلویزیونی مورد علاقه‌ی خود :

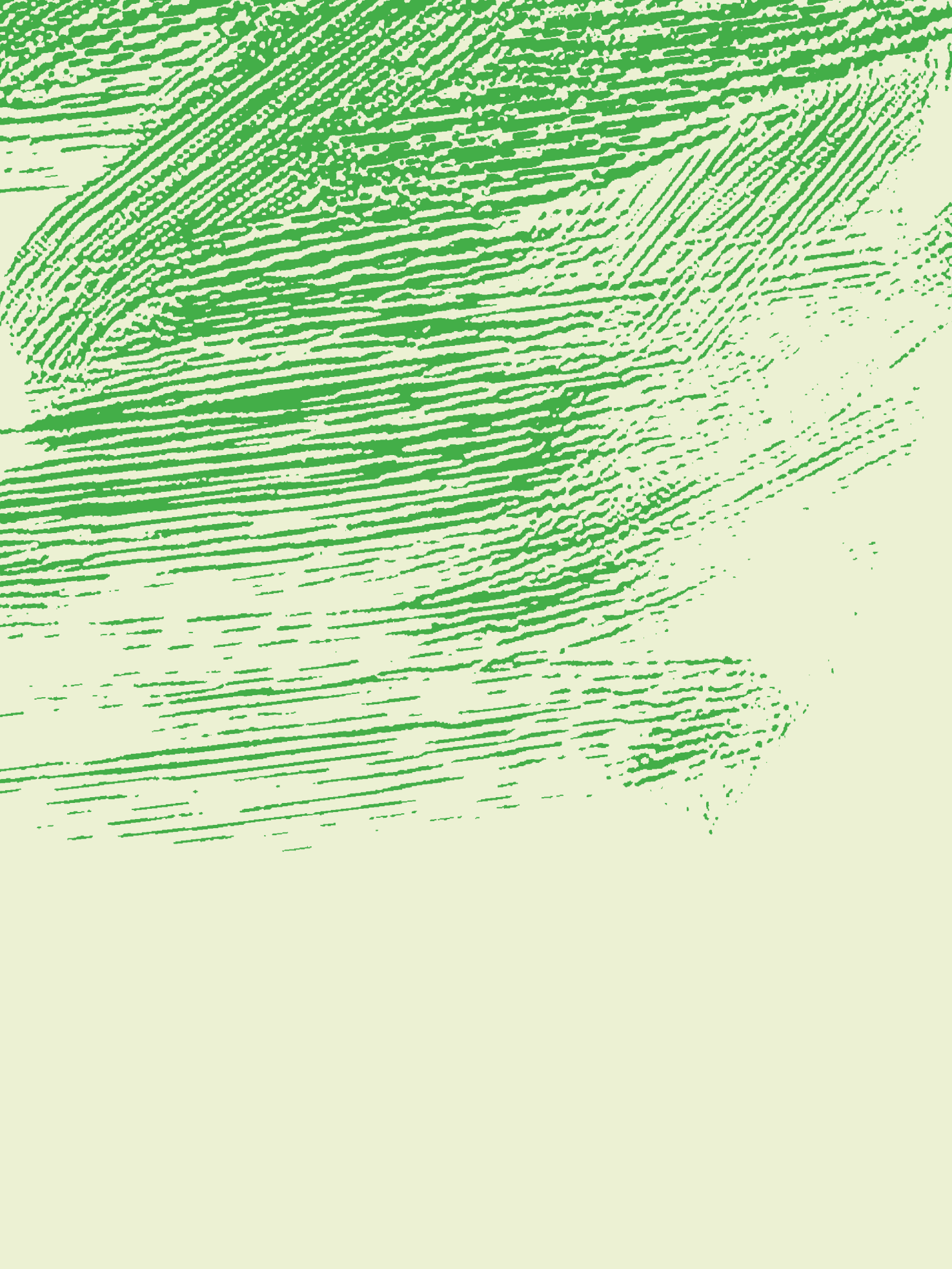
.....

.....

فصل پنجم

محیط زیست

رفتار مناسب در مکان های عمومی

اولین بار بود که هادی به همراه برادرش، حمید، برای تماشای مسابقه‌ی فوتبال به ورزشگاه می‌رفت. آن‌ها پس از خریدن بلیت، وارد ورزشگاه شدند و در جای خود نشستند. جمعیت زیادی برای دیدن مسابقه آمده بودند. آن‌ها با شعار دادن و به حرکت درآوردن پرچم، تیم مورد علاقه‌ی خود را تشویق می‌کردند.

با ورود ورزشکاران به زمین، شور و شوق تماشاچیان هم بیش تر شد. در طول بازی، عده‌ای از تماشاچیان به داخل زمین بازی کاغذ و پوست میوه پرت می‌کردند.

هادی پرسید: «چرا بعضی‌ها کاغذ و پوست میوه را به داخل زمین بازی پرت می‌کنند؟» حمید گفت: «شاید با این کار می‌خواهند شادی خود را نشان دهند، ولی کار شان درست نیست. این گونه رفتارها درواقع، بی‌احترامی به ورزشکاران است و باعث کثیف شدن محیط ورزشگاه هم می‌شود.»

بعد از مسابقه، هادی و حمید برای بازگشت به خانه سوار اتوبوس شدند. در داخل اتوبوس، رفتارهای بعضی از جوانان مناسب نبود؛ از پنجره به بیرون خم می‌شدند، صندلی‌ها را پاره می‌کردند و یا به شیشه‌های اتوبوس آسیب می‌رساندند. آن‌ها حتی به اعتراض دیگران نیز توجهی نمی‌کردند. هادی از این رفتارها بسیار تعجب کرد. حمید برای او توضیح داد که کار این افراد بی‌احترامی به حقوق دیگران است. همان‌طور که، باید از محیط زیست طبیعی خود مثل جنگل، رودخانه و دریا محافظت کنیم، باید از مکان‌ها و اموال عمومی محیط زندگی نیز نگه‌داری کنیم.

هادی پرسید: «منظورت از اموال عمومی چیست؟»

حمید گفت: «وسایلی که در مکان‌های عمومی مانند سینما، ورزشگاه، مدرسه و اتوبوس وجود دارد، مال همه‌ی مردم است و همه وظیفه دارند در نگهداری و حفظ آن‌ها کوشش کنند. به علاوه، اگر این وسایل خراب شود به اقتصاد کشور هم ضرر می‌رسد، زیرا مقدار زیادی از درآمد کشور باید صرف خرید و یا تعمیر اموال عمومی شود.»

هادی از تماشای مسابقه بسیار لذت برده بود؛ ولی از دیدن این رفتارهای نامناسب ناراحت بود و با خود فکر می‌کرد که چگونه می‌تواند در حفظ اموال عمومی تلاش کند.

فکر کنید و پاسخ دهید

- ۱- تشویق مناسب و درست در ورزشگاه چگونه است ؟
- ۲- چند نمونه از اموال عمومی را نام ببرید.
- ۳- شما برای حفظ اموال عمومی چه کار می کنید ؟
- ۴- از آسیب رساندن به اموال عمومی چه ضررهایی می بینیم ؟
- ۵- چند مکان عمومی را نام ببرید.

به تصویرها نگاه کنید و رفتارهای مناسب و نامناسب را مانند نمونه، با علامت × مشخص کنید.

☐ رفتار نامناسب

☐ رفتار مناسب

☒ رفتار نامناسب

☐ رفتار مناسب

☐ رفتار نامناسب

☐ رفتار مناسب

☐ رفتار نامناسب

☐ رفتار مناسب

☐ رفتار نامناسب

☐ رفتار مناسب

☐ رفتار نامناسب

☐ رفتار مناسب

☐ رفتار نامناسب

☐ رفتار مناسب

☐ رفتار نامناسب

☐ رفتار مناسب

☐ رفتار نامناسب

☐ رفتار مناسب

☐ رفتار نامناسب

☐ رفتار مناسب

جمله‌های زیر را بخوانید و رفتارهای مناسب را با علامت × مشخص کنید.

☐

در داخل ورزشگاه آشغال نمی‌ریزم.

☐

وقتی به سینما می‌روم، با صدای بلند صحبت نمی‌کنم.

☐

در جنگل، روی تنه‌ی درخت‌ها یادگاری می‌نویسم.

☐

وقتی در خیابان راه می‌روم، آب دهانم را روی زمین نمی‌اندازم.

☐

اطراف رودخانه زباله می‌ریزم.

☐

سعی می‌کنم ظاهرم در مکان‌های عمومی آراسته باشد.

☐

وقتی سوار اتوبوس می‌شوم به صندلی‌ها آسیب نمی‌رسانم.

☐

در حفظ و نگهداری اموال عمومی کوشش می‌کنم.

۱- دانش آموزان عزیز، در طول یک هفته، به هر مکان عمومی که می روید، رفتارهای مناسب و نامناسب خود و دیگران را یادداشت کنید و در کلاس بخوانید.

رفتارهای نامناسب

.....
.....
.....
.....
.....

رفتارهای مناسب

.....
.....
.....
.....
.....

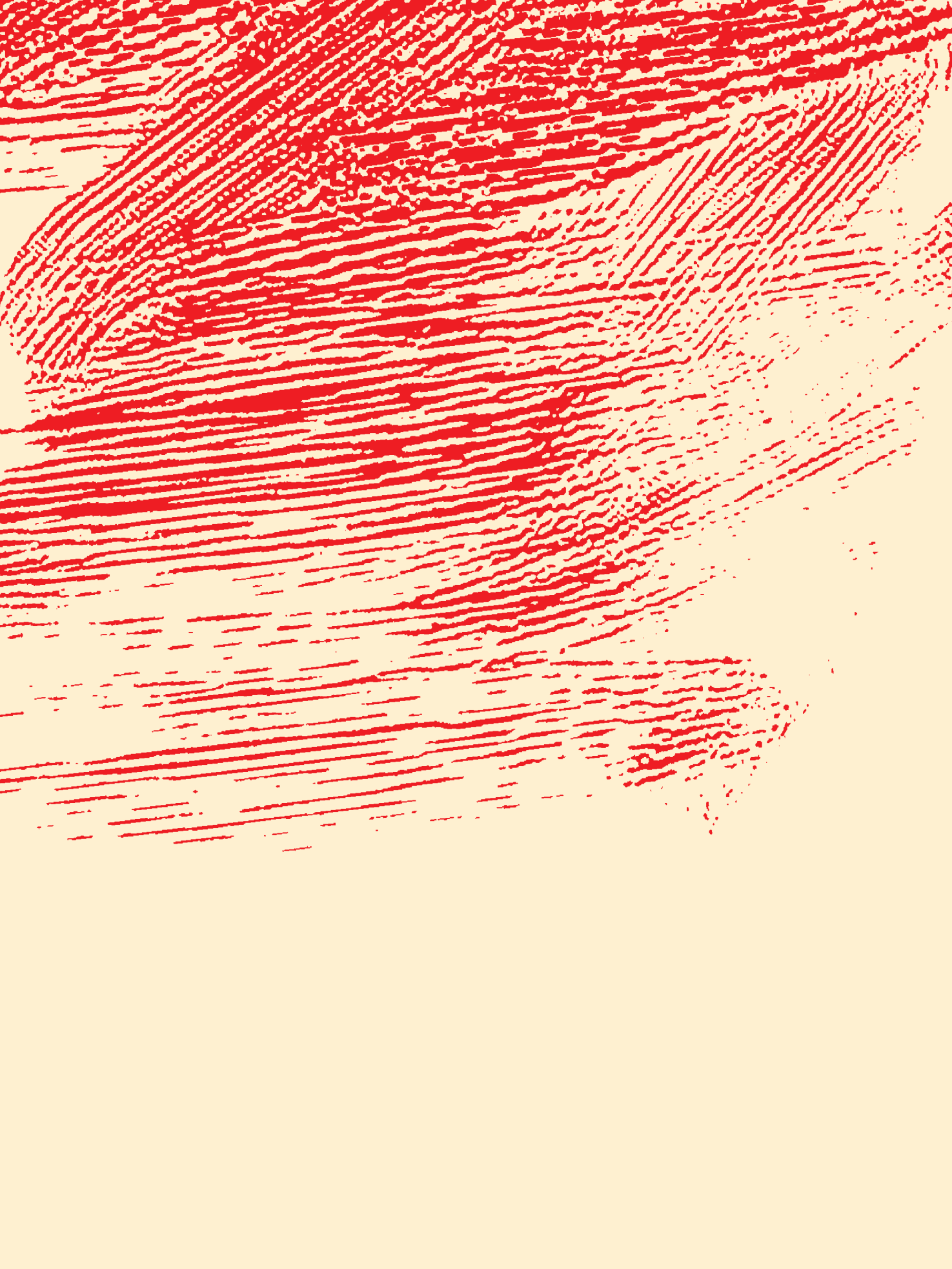
۲- حالا با توجه به مطالب بالا، رفتارهایی را که به اقتصاد کشور ضرر می رساند بنویسید.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

فصل ششم

مشاغل

کار در کارخانه

قرار بود که دانش آموزان سال دوم راهنمایی پیش حرفه‌ای برای آشنایی با مشاغل از کارخانه‌های مختلفی دیدن کنند.

برنامه‌ی این هفته‌ی آن‌ها بازدید از کارخانه‌ی تولید موادّ غذایی بود. هنگام ورود دانش آموزان، مسئول کارخانه به آن‌ها خوش آمد گفت و از آقای سعادت، که در کارخانه کار می‌کرد، خواش کرد تا دانش آموزان را با قسمت‌های مختلف کارخانه آشنا کند. آقای سعادت ابتدا آن‌ها را به قسمت تهیّه‌ی ربّ گوجه فرنگی برد.

او برایشان توضیح داد که چگونه از گوجه فرنگی رب درست می‌کنند و چطور آن را در قوطی‌ها بسته بندی می‌کنند و برای فروش به فروشگاه‌ها می‌فرستند.

سپس دانش آموزان را به سایر قسمت‌های کارخانه، مانند قسمت تهیه‌ی آب لیمو، ترشی و سُس برد و آن‌ها را با نحوه‌ی تولید این موادّ غذایی و بسته‌بندی آن‌ها آشنا کرد.

در پایان، توضیح داد که در هر قسمت، کارگران زیادی با دستگاه‌های گوناگون کار می‌کنند. آن‌ها وظایف خود را زیر نظر مسئول قسمت خود انجام می‌دهند.

مسئول هر قسمت وظایف گوناگونی دارد. او مواظب است تا کارها درست انجام شود و هر کارگر نیز وظیفه‌ی خود را به خوبی انجام دهد.

از وظایف دیگر مسئول هر قسمت این است که اگر کارگری غایب باشد، برای او جانشین بگذارد و اگر دستگاهی خراب شد، از تعمیرکاران بخواهد تا نقص آن را برطرف کنند. با انجام درست مسئولیت‌ها کارخانه می‌تواند محصولات خوبی تولید کند.

پس از بازگشت به مدرسه، خانم مربّی از دانش آموزان خواست تا درباره‌ی بازدید آن روز و مراحل تهیه‌ی یکی از موادّ غذایی یک گزارش بنویسند و جلسه‌ی آینده در کلاس بخوانند.

آیا می‌دانید وظایف یک کارگر چیست ؟

هر کارگر در کارخانه وظایف زیادی به عهده دارد که مهم‌ترین آن‌ها عبارت‌اند از :

- ۱- اطاعت از قوانین و مقرّرات کارخانه
- ۲- درست انجام دادن وظایف
- ۳- حضور به موقع در محلّ کار
- ۴- رعایت نکات ایمنی در محیط کار و استفاده از وسایل ایمنی در هنگام کار
- ۵- داشتن رفتار خوب و مناسب با مسئولان و سایر کارگران

فکر کنید و پاسخ دهید

- ۱- چرا دانش آموزان برای بازدید به کارخانه رفتند ؟
- ۲- چند نمونه از محصولات را که در کارخانه ی تهیه ی موادّ غذایی تولید می شود، نام ببرید.
- ۳- در هر قسمت کارخانه چه کسانی با دستگاه ها کار می کنند ؟
- ۴- کارگران هر قسمت زیر نظر چه کسی کار می کنند؟
- ۵- وظایف مسئول هر قسمت چیست ؟
- ۶- دو مورد از وظایف یک کارگر را بنویسید.

با توجه به عبارت های سمت راست ، عبارت مناسب سمت چپ را انتخاب کنید و مانند نمونه، علامت × بگذارید:

باید به موقع حاضر باشند.

کارگران در محلّ کار خود

هر موقع مایل بودند، می توانند حاضر شوند.

خودشان آن را تعمیر کنند.

در صورت خراب شدن دستگاه ، کارگران باید

به مسئول قسمت اطلاع دهند.

باید از وسایل ایمنی استفاده کنند.

کارگران در محلّ کار خود

می توانند از وسایل ایمنی استفاده نکنند.

۱- با توجه به تصویرها، بنویسید که هر کارگر به کدام یک از وظایف خود عمل می کند.

.....

.....

.....

.....

۲- با توجه به تصویرهای زیر مراحل تولید آب لیمو را بنویسید.

- چند کارخانه را نام ببرید که در آن ها محصولات دیگری تولید می شود.